

Lecture notes TIF085

Lukas Rahmn

7 november 2016

Kinematik (rörelselära)

En dimension

1 dim vektor egenskaper: + eller - $\frac{\text{l\aa}ge}{x} \quad \frac{\text{hastighet(velocity)} \quad \text{fart(speed)}}{\bar{v} \quad |\bar{v}|}$

$$v = \frac{dx}{dt} \text{ momentan hastigheten}$$

$$dx = v * dt$$

$$\text{acceleration } a = \frac{dv}{dt} \Rightarrow dv = a * dt$$

$$x_f - x_i = v_0 t + \frac{1}{2} a t^2$$

$$v_f^2 - v_i^2 = 2as \leftarrow \text{accelerations str\aa}ckan$$

H\aa}rledning:

$$dx = v * dt \rightarrow dt = \frac{dx}{v}, dv = a dt$$

$$dv = a \frac{dx}{v} * dv = a * dx$$

$$\Rightarrow \int_i^f v dv = \int_i^f a dx \rightarrow (\text{Konstant } a) \rightarrow \frac{1}{2}(v_f^2 - v_i^2) = a(x_f - x_i) \rightarrow v_f^2 - v_i^2 = 2a(x_f - x_i)$$

Resa fr\aa}n gbg till sthlm, vad \aa}r medelhastigheten, givet att hastighet vid resa gbg till sthlm \aa}r v_1 , tillbaka \aa}r v_2 och avst\aa}ndet emellan st\aa}derna s ?

Figur 1: Exempel av str\aa}cka

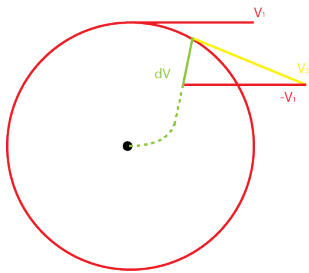
$$V_{medel} \neq \frac{V_1 + V_2}{2}$$
$$\text{Medelfart: } \frac{2s}{\frac{s}{v_1} + \frac{s}{v_2}} = \frac{2s}{\frac{sv_2 + sv_1}{v_1 v_2}} = \frac{2v_1 v_2}{v_1 + v_2} = \frac{2v_1 v_2}{v_1 + v_2}$$

Två dimensioner

$$\bar{v} = \frac{d\bar{r}}{dt}, \bar{a} = \frac{d^2\bar{r}}{dt^2} = \frac{d\bar{v}}{dt}$$

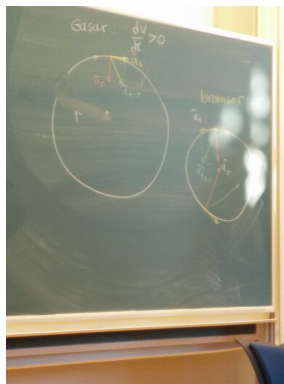
$$\bar{r}_f - \bar{r}_i = \bar{v}_0 t + \frac{1}{2} \bar{a} t^2$$

Uniform centralrörelse

$$\bar{a} = \bar{a}_r + \bar{a}_t, a_t = \frac{dv}{dt}, |\bar{a}_r| = \frac{v^2}{r}$$

Figur 2: Härledning av accelerations riktning vid centralrörelse

Figur 3: Exempel på uniform centralrörelse

Newtons lagar och krafter

Fältkrafter	Kontaktkraft
Tyngdkraft	Normalkraft
Magnetisk kraft	Friktionskraft
Coulombkraft	Spännkraft

Egentligen är båda fältkrafter, normal krafter är t.ex att rep mellan atomerna, alltså en fältkraft.

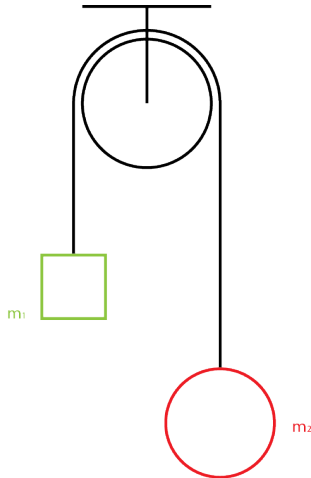
Newtons lagar

- Kordinatsystem som rör sig med konstant hastighet relativt varandra är ekvivalenta.
- $\bar{F} = \frac{d(m\bar{v})}{dt} = m \frac{d\bar{v}}{dt} + \bar{v} \frac{dm}{dt} \quad (m \frac{d\bar{v}}{dt} = m\bar{a})$

3. Krafter uppträder alltid i par.

Problemlösning

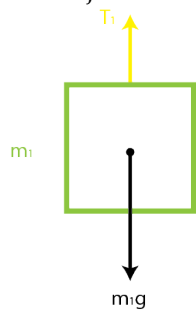
1. Rita koordinatsystem
2. Frilägg alla kroppar, rita en figur per kropp
3. Identifiera krafterna på var och en av kropparna
4. ställ upp Newtons andra lag för var och en av kropparna

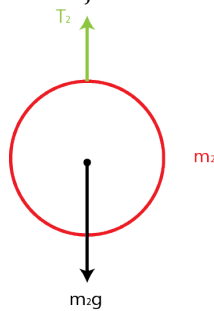
snöret är: masslöst och otänjbart
trissan är: oändligt glatt
Bestäm acceleration och spännkraft

Friläggning av kropparna:

För objektet med massa m_1

För objektet med massa m_2

$$m_1 \vec{g} + \vec{T}_1 = m_1 \vec{a}_1$$

$$m_1 g(-\hat{j}) + T_1 \hat{j} = m_1 a_1 \hat{j}$$

$$\rightarrow T_1 - m_1 g = m_1 a_1$$

$$T_2 - m_2 g = m_2 a_2$$

Ytterligare information $-a_1 = a_2$, $T_1 = T_2$

$$T - m_1g = m_1a \quad | \quad T - m_1g = m_1a$$

$$T - m_2g = m_2a \quad | \quad -T + m_2g = m_2a$$

$$a = \frac{m_2 - m_1}{m_1 + m_2}g \quad | \quad (m_2 - m_1)g = (m_1 + m_2)a$$

$$| m_2T - m_2m_1g = m_1am_2$$

$$| m_1T - m_1m_2g = -m_2am_1$$

$$| (m_1 + m_2)T - 2m_1m_2g = 0$$

$$T = \frac{2m_1m_2}{m_1 + m_2}g$$